

think.

THE HAGUE INITIATIVE
for INTERNATIONAL CO-OPERATION

Jogászok Hágai Nyilatkozata
az izraeli-palesztin
konfliktusról

Bővített kiadás

2017. november 30.

© 2017 *thinc*. The Hague Initiative for International Cooperation
© 2019 *thinc*. A Hágai Nemzetközi Együttműködési Kezdeményezés

A kiadványban felhasznált térképek közzététele vonatkozásában minden erőfeszítést megtettünk a szerzői jogok birtokosainak beazonosítása és engedélyeinek beszerzése érdekében, ahol ez szükséges. Ha valamely esetben ez véletlenül sikertelennek bizonyult volna, készséggel kijavítunk minden esetleges hiányosságot a jövőbeli kiadások során.

www.thinc.info

TARTALOM

A KIADVÁNYRÓL	ii
BEVEZETÉS	1
IRÁNYADÓ ELVEK ÉS JOGI AJÁNLÁSOK	3
Irányadó elvek.....	3
Jogi ajánlások.....	3
MAGYARÁZAT	5
Irányadó elvek.....	5
Jogi ajánlások.....	7
A HÁGAI TANÁCSKOZÁS (2017. JÚNIUS 28-29.) RÉSZTVEVŐI	17
FÜGGELÉK	18
1. A Balfour-nyilatkozat – 1917. november 2.....	18
2. A Nemzetek Szövetsége Egyezségokmányának 22. cikkelye – 1919. június 28.....	19
3. A San Remo-i Határozat – 1920. április 25.	20
4. A Palesztinai Mandátum – 1922. július 24. (releváns rendelkezések).....	21
5. Az ENSZ Alapokmányának 80. cikkelye – 1945. június 26.....	23
6. Az ENSZ Biztonsági Tanácsának 242. sz. határozata – 1967. november 22.....	24
7. Az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2334. sz. határozata – 2016. december 23.....	25
TÉRKÉPEK	27
Térkép 1: A Brit Mandátum.....	27
Térkép 2: A Felosztási Terv (1947)	28
Térkép 3: Izrael az 1949-es Fegyverszüneti Megállapodást követően	29
Térkép 4: Izrael a Hatnapos háború után (1967. június 10.).....	30
Térkép 5: Izrael az Egyiptommal kötött békeszerződés után (1982).....	31
Térkép 6: Az Oslói Szerződés (1993).....	32
Térkép 7: Jeruzsálem közigazgatási határai (a Hatnapos háború után)	33
JEGYZETEK	34

A KIADVÁNYRÓL

E dokumentum

A Hágai Nyilatkozat eredeti változata az izraeli-palesztin konfliktusról 2017. október 31-én jelent meg. A honlap a www.thinc.info címen érhető el. Jelen példány az eredeti példány kibővített változata, beleértve a külső és történelmi dokumentumok térképeit és leiratát is, ami 2017. november 30-án jelent meg. Ez a dokumentum a kiterjesztett változat magyar fordítása. (A magyar fordítást Dr. Surjányi Dávid készítette és szakmailag Dr. Mészáros István László lektorálta.)

THE HAGUE INITIATIVE FOR INTERNATIONAL COOPERATION

A Hágai Nemzetközi Együtműködési Kezdeményezés (*The Hague Initiative for International Cooperation – thinc.*) Izrael és más nemzetek kapcsolatát vizsgáló kezdeményezés, amelynek célja a nemzetközi béke és biztonság előmozdítása, a nemzetek közötti békés együttélés megalapozása, és a konfliktusok békés rendezése a méltányosság és a nemzetközi jog elvei mentén.

www.thinc.info

NEMZETKÖZI KONFERENCIA AZ IGAZSÁGÉRT, A MÉLTÁNYOSSÁGÉRT ÉS A BÉKÉÉRT

E konferencia (*The International Conference for Truth, Justice and Peace – ICTIP*) egy olyan alapítvány, ami Izrael, a palesztinok és szomszédjaik békés együttélését célozza meg. A kezdeményezők vallják, hogy a béke csak akkor válik elérhetővé, amint minden érintett fél számára igazságot szolgáltatunk a nemzetközi jog alapján.

www.ictip.org

BEVEZETÉS

2016. december 23-án az Egyesült Nemzetek Szervezete Biztonsági Tanácsa (ENSZ BT) elfogadta a 2334. sz. határozatot, amely számos ténybeli és jogi megállapítást tartalmaz Izrael, valamint a „kétállami megoldás” és az „1967 óta megszállás alatt lévő palesztin területek” tekintetében. Nevezetesen, a Biztonsági Tanács -

- utalt „Izraelnek, a megszálló hatalomnak azon kötelezettségére, hogy részletesen feleljen meg a polgári lakosság háború idején való védelméről szóló 1949. augusztus 12-i IV. genfi egyezmény szerinti jogi kötelezettségeinek és felelősségének”;
- elítélte „minden intézkedést, amely az 1967 óta megszállás alá vont palesztin területek, köztük Kelet-Jeruzsálem demográfiai összetételét, karakterét és státuszát igyekszik megváltoztatni, ide értve *inter alia* a telepek építését és kiterjesztését, izraeli telepések betelepítését, földfoglalásokat, házrombolásokat és palesztin lakosok áttelepítését, ami sérti a nemzetközi humanitárius jogot és a releváns határozatokat”;
- megerősítette, hogy „az 1967 óta megszállt palesztin területeken, köztük Kelet-Jeruzsálemben nincs jogi alap izraeli telepék létrehozására; ez kirívó jogsértés a nemzetközi jog értelmében”, és követelte, hogy Izrael „azonnal és teljesen hagyjon fel minden telepes tevékenységgel” e területeken és „tartsa tiszteletben saját jogi kötelezettségeit e tekintetben”;
- elutasította „bármiféle változtatást az 1967. június 4-i vonalak tekintetében, beleértve Jeruzsálemet, kivéve olyan más területeket, amelyekről a felek tárgyalások keretén belül egyeztek meg”;
- megerősítette, hogy az Izrael által alapított telepek „a kétállami megoldás elérésének és egy igazságos, tartós, átfogó békének a komoly akadályozói,” hangsúlyozva, hogy „a kétállami megoldás kivitelezéséhez alapvetően szükséges mindennemű telepes-tevékenység abba hagyása” és felszólította a feleket arra, hogy tanúsítsanak „tényleges elkötelezettséget a kétállami megoldás iránt politikájuk és döntéseik révén;” valamint
- felszólította minden államot, hogy „a vonatkozó tevékenységeik során tegyenek különbséget Izrael Államának területe és az 1967 óta megszállás alatt tartott területek között.”

A Biztonsági Tanács az álláspontjának alátámasztásául különösképpen utalt a Nemzetközi Bíróságnak „A megszállt palesztin területeken történő falépítés jogi következményeinek” tárgyában hozott 2004-es tanácsadó véleményére.

2017. június 28-29-én huszonnégy (24) nemzetközi jogász és nemzetközi jogi szakértő gyűlt össze a hágai Békepalotában húsz nemzetből a Hágai Nemzetközi Együttműködési Kezdeményezés (*thinc.*) és a Nemzetközi Konferencia az Igazságért, a Méltányosságért és a Békéért (ICTIP) alapítvány meghívására, annak érdekében, hogy megtárgyalják az ENSZ BT 2334. sz. határozatának jogi következtetéseit („a Találkozó”). Megvizsgálták, hogy ez a határozat, illetve a tanácsadó vélemény milyen mértékben tekinthető az e területek fölött régóta tartó vita megoldásának és a fennálló jogelvek és gyakorlat alátámasztják-e a Biztonsági Tanács és a Nemzetközi Bíróság (NB) következtetéseit, amennyiben a megállapításaik mégsem bizonyulnak alkalmasnak a konfliktus megoldására. A Találkozó során a résztvevő jogászok és más szakértők vizsgálták a BT és a NB által alkalmazott és értelmezett nemzetközi jogot, és azt, hogy a nemzetközi jognak milyen szerepe van, és milyen szerepe kellene, hogy legyen az izraeli-palesztin konfliktus békés megoldásában.

A Találkozó a Chatham House Szabály szerint zajlott. A résztvevők beleegyeztek egy közös nyilatkozat kibocsátásába, ami a találkozón elhangzottakat és a végkövetkeztetéseket foglalja össze („a Nyilatkozat”). Egyetértettek továbbá, hogy a Nyilatkozat a Találkozó szellemiségét tükrözi anélkül, hogy a résztvevőket bármiben is kötné a továbbiakban.

Azok a jogászok, akiknek nevei fel vannak sorolva a Nyilatkozat mellékletében mind részt vettek a Találkozón. Azóta más nemzetközi jogi szakértők is jóváhagyták a Nyilatkozatot, akik maguk nem tudtak a Találkozón részt venni.

A résztvevő jogászok erőteljesen sürgetik a NB tanácsadó véleményében és a BT 2334. sz. határozatában felvetett jogi kérdések felülvizsgálatát. Úgy találták, hogy a döntésekhez vezető folyamat során több ok miatt sem valósult meg minden releváns ténybeli és jogi aspektus nyílt, kiegyensúlyozott és átfogó vizsgálata. Ez pedig olyan jogi megállapításokhoz vezetett, ami az érintett területek és népek jogi, történelmi, politikai és katonai sokrétűségét nem vette kellően figyelembe. Erre világít rá, többek között, Higgins bírónő különvéleménye, miszerint „az izraeli-palesztin konfliktus jogi, történelmi és politikai háttere rendkívül összetett (...) A kontextus rendszerint alapvető fontosságú jogi döntések meghozatala során. (...) Úgy találtam, hogy a „történelem”, ahogyan azt a Bíróság figyelembe vette (...) se nem kiegyensúlyozott, se nem kielégítő.”

A résztvevő jogászok szilárd álláspontja, hogy ezért a kérdéses jogi következtetések felülvizsgálatára van szükség az izraeli-palesztin konfliktusnak a nemzetközi jog princípiumainak megfelelő, valamint az ENSZ Alapokmányával összhangban álló békés rendezéséhez.

Hága, 2017. október 31.

A.E.L. Tucker, Igazgató

P.J. Hoogendoorn, Titkár

IRÁNYADÓ ELVEK ÉS JOGI AJÁNLÁSOK

Irányadó elvek

Jeruzsálem státuszát, az 1967-ben Izrael által megszerzett területeket és azok jogi megítélését a nemzetközi jog alábbi elvei szerint kellene vizsgálni:

1. Az államok szuverén egyenlőségének nemzetközi jogi elve előírja, hogy (a) minden államot egyenlő módon kell kezelni, és (b) az egyenértékű államok és konfliktusok esetében egyenlő módon kell jogszabályokat hozni és alkalmazni.
2. A jog uralma előírja, hogy a nemzetközi jog és politika világosan szét legyen választva. Az ENSZ Közgyűlésének vagy Biztonsági Tanácsának határozatai nem feltétlenül tükrözik valódi és pontos jogi állásfoglalásokat.
3. Az ENSZ intézményei (beleértve a Közgyűlést, a Biztonsági Tanácsot és a Nemzetközi Bíróságot) nem rendelkeznek hatáskörrel és felhatalmazással, hogy államok közötti vitákat *inter se* oldjanak meg, vagy hogy államok és más nemzetközi szereplők között azok beleegyezése nélkül tegyék ugyanezt.

Jogi ajánlások

A résztvevő jogászok szerint, az izraeli-palesztin konfliktusban ezen irányadó elvek és a nemzetközi jog más elveinek alkalmazásával *prima facie* bizonyítást nyernek a nemzetközi jog értelmében az alábbi ajánlások a megjelölt területek státuszát tekintve:

1. Az 1949-es fegyverszüneti vonalak (amit gyakran „1967-es vonalaknak”, „1967-es határoknak”, „a június 4-i határoknak” vagy „Zöld Vonalnak” neveznek) a nemzetközi jog alapján sosem érték el a nemzetközi határ státuszát. Ennél fogva sem közvetlenül, sem közvetve nem lehet határokként utalni rájuk Izrael Állama vagy egy jövődöbeli „Palesztin Állam” tekintetében.
2. A Palesztinai Mandátum értelmében (ami a Szövetséges és Társult Főhatalmak 1920. áprilisi döntése alapján jött létre később, és amit a Nemzetek Szövetsége 1922-ben elismert abból a célból, hogy „zsidó otthont hozzanak létre Palesztinában”) a zsidó nép meghatározott jogokat kapott a Palesztinába való betelepülésre, beleértve a Gázai övezetet és azt a területet, amit később „Nyugati Partként” neveztek el, beleértve Jeruzsálemet is.
3. A nemzetközi jog a mandátumokból vagy gyarmatokból kialakuló új államok határai tekintetében a függetlenné válás idején fennálló területi határokat veszi figyelembe. E doktrínának (*uti possidetis juris* elv) a Palesztinai Mandátumra való alkalmazása azt jelenti, hogy Izrael Államának legitim igénye van a szuverenitásra a Palesztinai Mandátumnak az Izrael független állammá válásakor fennálló 1948 májusi határaiig terjedően, beleértve Jeruzsálemet, a Gázai övezetet és a „Nyugati Partot”.
4. Bár Izrael (1967 júniusa óta) önszántából alkalmazza az ellenséges megszállás esetére kidolgozott humanitárius jogot a „Nyugati Parton” és a Gázai övezetben, távol áll a valóságtól, hogy a „Nyugati Part”, beleértve Kelet-Jeruzsálemet, és a Gázai övezet „megszállt” területeknek számítanak az ellenséges megszállás esetkörüre vonatkozó nemzetközi jog alapján.

5. Ahogy a nemzetközi jog tiltja a faji vagy etnikai alapú diszkriminációt minden nép tekintetében, úgy tiltja a zsidóknak a zsidó identitás-alapú kizárását is a „Nyugati Partról”, a Gázai övezetből és Jeruzsálemből.
6. Számos terület van a világon, ami (nemzetközi jogi értelemben) „megszálltnak” tekinthető, és ahol kívülről történő népességmozgásra sor került, például ahogy Törökország eljár Észak-Ciprus tekintetében, vagy Oroszország a Krím, illetve Marokkó Nyugat-Szahara tekintetében. A szuverén egyenlőség elve előírja, hogy az izraeli telepéspolitikát se kezeljék másképp, mint a hasonló betelepedési eljárásokat más megszálltnak tekintett területek esetében.
7. A nemzetközi jog támogatja ugyan a palesztinok önrendelkezési jogát, de az érintett felekre hagyja a döntési jogot, hogy ezt a jogot miképpen érvényesítsék. Ennélfogva a palesztin önrendelkezési jog megvalósulásának módja inkább politika, semmint jog kérdése.
8. Az Oslói békefolyamat, ami Izrael és a PFSZ között zajlott 1993 és 2000 között, az egyetlen eddig elfogadott tárgyalási keretrendszer a palesztin önrendelkezés tekintetében. A résztvevő felek jogilag kötelezték magukat, hogy tartózkodnak az oslói megállapodás megsértésétől, és hogy nem tesznek olyan lépéseket, amelyek aláásnák az állandó státuszról szóló tárgyalásokat.
9. *Inter alia* anélkül, hogy egy olyan palesztin entitás felállna, ami tényleges és független kormányzást tudna biztosítani az érintett területen, „Palesztina” mint olyan nem tölti be az államiság feltételeit a nemzetközi jog szerint.

MAGYARÁZAT

Irányadó elvek

1. Irányadó elv: Az államok szuverén egyenlőségének nemzetközi jogi elve előírja, hogy (a) minden államot egyenlő módon kell kezelni, és (b) az egyenértékű államok és konfliktusok esetében egyenlő módon kell jogszabályokat hozni és alkalmazni.

Az államok szuverén egyenlőségének elvét az ENSZ Alapokmányának 2. cikk (1) bekezdése rögzíti. A Nemzetközi Bíróság úgy jellemezte ezt, mint „a nemzetközi jogrend egyik alapelvét”, amit „azzal az elvvel együtt kell értelmezni, miszerint minden állam szuverenitással rendelkezik a maga területe fölött, és hogy e szuverenitásból fakad az állam joghatósága minden területén lévő személy és ott történő esemény fölött.”¹ A szuverén egyenlőség tiszteletben tartása nem csupán a szabályok létrehozásának egységességében, hanem azok alkalmazása terén is követelmény.

Úgy tűnik, a nemzetközi jog izraeli-palesztin konfliktusra való alkalmazását kifejező 2334. sz. határozat és a 2004-es tanácsadó vélemény számos állítása a nemzetközi jognak olyan értelmezését tükrözik, ami ellentétben áll ugyanazon szabályok más kontextusok esetében történő általános értelmezésével. Kiváltképpen az olyan állítások, miszerint izraeli telepek kollektíven nemzetközi jogot sértenek, továbbá, hogy az „1967 június 4-i vonalak” Izrael de facto határai, és hogy a nemzetközi jog „kétállami megoldást” ír elő; olyan előírások, amelyek más „megszálltnak” nyilvánított területek tekintetében nem kerülnek alkalmazásra (mint pl. Oroszország/Krím, Marokkó/Nyugat-Szahara, valamint Törökország/Észak-Ciprus tekintetében). Izraelnek joga van, hogy más államokkal egyenlően bánjanak vele, s ennek érdekében figyelni kell arra, hogy a nemzetközi jog szabályait és elveit a lehető legobjektívebb módon alkalmazzák és egyenlő módon ültessék itt is gyakorlatba, ahelyett, hogy kizárólag Izrael/Palesztina tekintetében hozzanak és alkalmazzanak külön szabályokat és jogértelmezéseket.

2. Irányadó elv: A jog uralma előírja, hogy a nemzetközi jog és politika világosan szét legyen választva. Az ENSZ Közgyűlésének vagy Biztonsági Tanácsának határozatai nem feltétlenül tükröznek valódi és pontos jogi állásfoglalásokat.

A nemzetközi jog egyik alapelve, hogy nem minden nemzetközi normaalkotás válik kötőerővel rendelkező joggá. Példának okáért az ENSZ Közgyűlése vagy Biztonsági Tanácsa által artikulált jogi vélemények önmagukban és önmagukra nézve nem alkotnak még nemzetközi jogot, csupán a nemzetközi szokásjogra szolgáltatnak bizonyítékot, amennyiben az államok általános gyakorlatát valamint azon egyetemes véleményét reflektálják, miszerint az adott gyakorlatot a nemzetközi jog normái írják elő (szakkifejezéssel élve „*opinio juris*”). A nemzetközi jogi rendszer elismeri a kötőerővel nem rendelkező irányelvi nyilatkozatok eshetőségét, ami a diplomaták fontos eszköze, akiknek állásfoglalásai jogi kötelezettséget nem alapítanak. Az ilyen politikai nyilatkozatoknak, amelyek közül némelyek a „soft law” (puha jog) kategóriájába sorolhatók, például „kötőerővel nem rendelkező

---

¹ Államok joghatósági immunitása (Németország v. Olaszország, Görögország beavatkozásával), Ítélet, 2012. február 3. § 57.

szövegekben található normatív szabályokat tartalmaznak,² számos megnyilvánulási formája lehet.³ Bár az ilyen nyilatkozatoknak politikai következményei lehetnek, természetüknél fogva nem rendelkeznek jogi kötőerővel és nem végrehajthatók. Bár kifejezhetnek nemes törekvéseket, és idővel akár a szokásjog részévé válhatnak, sőt akár arra készíthetnek szuverén államokat, hogy törvényeket vagy egyezményeket alkossanak, azokról tárgyaljanak; ettől függetlenül a „soft law” nem rendelkezik államok tekintetében kötőerővel.⁴

Az izraeli-palesztin konfliktussal foglalkozó számos ENSZ Közgyűlési és Biztonsági Tanácsi határozat a „soft law” kategóriába esik. Erre jó példa az ENSZ Biztonsági Tanács 242. sz. határozata. Ezt a határozatot a BT kötőerővel nem rendelkező ajánlásként közölte az 1967-es júniusi izraeli-arab hatnapos háborúra reflektálva. A határozat hangsúlyozza a tárgyalások szükségességét, és irányelveket fogalmaz meg a felek számára e tárgyalások esetére. Másik ilyen példa az ENSZ Közgyűlés 194-es határozata (1948-ból), ami kijelentette, hogy a palesztin menekülteknek „joga van a visszatéréshez”. Ez a határozat nem volt több politikai nyilatkozatánál az 1947 és 1949 között zajlott izraeli-palesztin konfliktus eredményeképpen menekültté váltak tekintetében.

Azon állítás vagy utalás, miszerint a „kétállami megoldás” kötelező és szükségszerű egy igazságos, tartós és átfogó béke érdekében, szintén politikai és nem jogi állásfoglalás.

3. Irányadó elv: Az ENSZ intézményei (beleértve a Közgyűlést, a Biztonsági Tanácsot és a Nemzetközi Bíróságot) nem rendelkeznek hatáskörrel és felhatalmazással, hogy államok közötti vitákat *inter se* oldjanak meg, vagy hogy államok és más nemzetközi szereplők között azok beleegyezése nélkül tegyék ugyanezt.

A nemzetközi jog számos utat ajánl, hogy jogvitákat jogerősen rendezzenek a felek. Az első és legfőbb útja ennek, hogy a felek megfogalmazzanak egy határozatot, amit aztán kötőerővel rendelkező megállapodási formába foglalnak, például államközi szerződésbe. Másik út, hogy a felek egy jogerős bírósági vagy választottbírói határozatnak rendelik alá vitájukat. Egyik ENSZ intézménynek (ide értve a Közgyűlést, Biztonsági Tanácsot és a Nemzetközi Bíróságot) sincsen joghatósága vagy feljogosítása arra, hogy végérvényesen eldöntsen államközi vagy egy állam és egy nemzetközi szereplő között jogvitát azok beleegyezése nélkül.

Az ENSZ Biztonsági Tanács azzal az elsődleges felelősséggel lett felruházva az ENSZ tagállamai által, hogy a nemzetközi békét és biztonságot fenntartsa. A Tanácsnak az ENSZ Alapokmány VII. fejezete alapján van joga kötőerővel rendelkező határozatokat hozni más államok fölött. Azonban a 2334. sz. határozatot a Tanács az Alapokmány VI. és nem a VII. fejezetének hatályába tartozó ajánlásként hozta meg, tehát nem jogerős a vitában érintettekre, vagy más ENSZ tagállamokra nézve, kivéve amennyiben olyan kötelezettséget ismétel el, ami más úton kötőerővel rendelkezik.

---

² D. Shelton, *Commitment and Compliance: The Role of Non-binding Norms in the International Legal System* 292, Oxford University Press (ed. 2000).

³ A.T. Guzman, T.L. Meyer, *International Soft Law*, Journal of Legal Analysis, p.173, Volume 2, Number 1: Spring 2010.

⁴ Justus Reid Weiner, “The NGOs, demolition of illegal building in Jerusalem, and international law”, 2005, kiadta a Jerusalem Centre for Public Affairs (JCPA) www.jcpa.org. A “puha” és “kemény” jog elkülönítése tekintetében lásd még a Weiner által megjelölt forrásokat: Book review and note, Commitment and compliance: the role of non-binding norms in the international legal system, Dinah Shelton (ed), (2000), American Journal of International Law, Vol.95 (2001), 709; Judgment of the Permanent Court of International Justice in S.S. Lotus (France v. Turkey), 1927 PCIJ (ser A) No. 10 p. 18; H.L.A. Hart, Positivism and the separation of laws and morals, Harvard Law Review 71 (1958), 593, 606-615; Hans Kelsen, Pure Theory of Law, transl. Max Knight (Berkeley, University of California Press, 1967); Ian Brownlie, The Rights of Peoples in Modern International Law, in James Crawford (ed); The Rights of peoples, Vol.1 (London, Oxford University Press, 1988).

Az Nemzetközi Bíróság, lévén az Egyesült Nemzetek „fő igazságszolgáltató szerve”, rendkívül fontos szerepet játszik a nemzetközi béke és biztonság fenntartásában. Az ENSZ Alapokmány és a Nemzetközi Bíróság Statútuma alapján a NB-nak két alapvető szerepe van. Egyrészt, joghatósága van jogi természetű viták rendezésére, amelyeket a tagállamok utalnak elé („vitás ügyek”). Másrészt joghatósága van Tanácsadó Véleményeket kibocsátani jogi kérdésekben az Egyesült Nemzetek valamely szervének kérelmére („tanácsadó vélemény”). A 2004-es „Fal (Wall) Tanácsadó Véleményt” a Közgyűlés 2003. december 8-án hozott 10/14. sz. határozatába foglalt kérelmére bocsátották ki. A 2004-es Tanácsadó Vélemény tehát jogi kötőerővel nem rendelkezik az ENSZ tagállamai részére, mivel a tanácsadó vélemények természetükből fakadóan kizárólag ajánló jellegűek.

Jogi ajánlások

1. Jogi ajánlás: Az 1949-es fegyverszüneti vonalak (amit gyakran „1967-es vonaloknak”, „1967-es határoknak”, „a június 4-i határoknak” vagy „zöld vonalnak” neveznek) a nemzetközi jog alapján sosem érték el a nemzetközi határ státuszát. Ennél fogva sem közvetlenül, sem közvetve nem lehet határokként utalni rájuk Izrael Állama vagy egy jövődöbeli „Palesztin Állam” tekintetében.

Az 1949-es fegyverszüneti vonalak jelentették a választvonalat az Izrael és a szomszédjai (Egyiptom, Jordánia, Libanon és Szíria) által kormányzott területek között az 1948-1949-es arab-izraeli háborút követően (ami Izrael függetlenségi háborújaként is ismeretes). A fegyverszüneti vonalakat négy megállapodás keretében határozták meg (külön fegyverszüneti megállapodások Izrael és az egyes szomszédállamok között), és nagyjából (apró változtatások mellett) kifejezték a csatározások végére kialakult hadi pozíciókat. Az arab államok ragaszkodtak ahhoz, hogy e vonalak még nem alkotnak jogerős határokat. Különösen az Izrael és Transzjordánia között létrejött fegyverszüneti megállapodás II.2 cikkelye rendelkezik erről: „e megállapodás egyik kikötése sem befolyásolhatja egyik fél jogait, követeléseit és pozícióit egy végső békés rendezésre nézve a Palesztina-kérdés tekintetében.” A VI.9 cikkely szerint „E megállapodás V-VI. cikkelyeiben meghatározott fegyverszüneti demarkációs vonalak a felek által meghatározottak szerint nem befolyásolhatják egyik fél jövődöbeli területi rendezéseit, vagy határvonalait, vagy igényeit sem.”

Ráadásul, ha e vonaloknak határstátuszt tulajdonítunk, azzal elismerjük idegen államoknak a zsidó nép ellen (1948. május 14-e után) és annak területi integritása ellen alkalmazott agresszív erőszakalkalmazását, amit Izrael arab szomszédjai követtek el az első arab-izraeli háború során (1948-1949). Ez viszont szembe megy az erőszakalkalmazás által történő területszerzés tilalmának, hiszen az első arab-izraeli háború során Egyiptom fennhatósága alá került a Gázai övezet, míg jordániai és iraki erők elfoglalták Júdeát, Szamariát és Kelet-Jeruzsálemet (beleértve az Óvárost). Később Jordánia illegálisan annektálta Júdeát és Szamariát. Ezt az annexiót csupán három állam ismerte el hivatalosan (az Egyesült Királyság, Irak és Pakisztán – ez utóbbi Kelet-Jeruzsálem annektálását nem ismerte el), és még az Arab Liga is elutasította. A „Nyugati Part” jordániai megszállása és későbbi annektálása nyílt nemzetközi jogsértésnek minősült, mivel a terület fölötti fennhatóságot háborús agresszió révén történő erőszak alkalmazással szerezte meg, vagyis semmilyen hatással sincs Izrael Állam e terület fölötti szuverenitása iránti jogosítványai tekintetében, amit 1948-as függetlenné válásakor nyert e térség fölött.

(Izrael fennhatóságának kérdését a „Nyugati Part”, beleértve Jeruzsálemet, valamint a Gázai övezet tekintetében a 3. jogi ajánlásban fejtjük ki részletesebben.)

Az erőszakalkalmazás útján történő területszerzés tilalma a „területi integritás” elvével áll szoros összefüggésben, ami maga pedig a vesztfáliai államrendszer alapját képezi, és már régóta része az erőszak alkalmazással kapcsolatos nemzetközi jognak. A területi integritás koncepcióját az ENSZ Közgyűlés több deklarációjában rögzíti, például – az államok közötti – Baráti Kapcsolatokról szóló (*Friendly Relations Declaration*)⁵ és az Agresszió Definíciója (*Definition of Aggression*) c. deklarációkban.⁶

Izrael, mint független állam területi integritáshoz való jogát a Biztonsági Tanács 242. és 338. sz. határozatai is tükrözik, amelyek arra ösztönözték a feleket, hogy tárgyaljanak a békemegállapodás megkötése érdekében, ami: „a hadiállapot és mindennemű háborús módszerhez való folyamodás megszüntetésén, a térség minden állama szuverenitásának, területi épségének és politikai függetlenségének, valamint azon jogának elismerésén” alapul, „hogy biztonságos és elismert határainkon belül békében éljen, fenyegetéstől és erőszakos cselekményektől mentesen.”

2. Jogi ajánlás: A Palesztinai Mandátum értelmében (ami a Szövetséges és Társult Főhatalmak 1920. áprilisi döntése alapján jött létre később, és amit a Nemzetek Szövetsége 1922-ben elismert abból a célból, hogy „zsidó otthont hozzanak létre Palesztinában”) a zsidó nép meghatározott jogokat kapott a Palesztinába való betelepülésre, beleértve a Gázai övezetet és azt a területet, amit később „Nyugati Partként” neveztek el, beleértve Jeruzsálemet is.

A mandátumrendszert a Szövetséges és Társult Főhatalmak hozták létre az első világháborút követően, amolyan „megbízási” kormányzásként a vesztes Központi hatalmak területei fölött. A mandátumrendszert hivatalosan a Nemzetek Szövetségének Egyezségokmányában dolgozták ki, és először egyes német gyarmatok tekintetében alkalmazták az 1919-es versailles-i békeszerződésben. Az Ottomán-török birodalom területén kialakítandó mandátumokról az antant hatalmak az 1920-as San Remo-i határozatban döntöttek, és az egyes mandátumokat a következő évek során fogadta el a Nemzetek Szövetségének Közgyűlése.

A Mandátum által világosan elismertek bizonyos területi jogokat és kötelezettségeket. Bár a Palesztinai Mandátum által átruházott jogok természetét tekintve számos vita alakult ki, a Mandátum nyelvezete bizonyítja, hogy az akkor „Palesztinaként” ismert terület tekintetében az ahhoz fűződő jogok fő kedvezményezettjének a zsidó népet tekintették. Az által, hogy a Mandátum Preambulumába beépítették a Balfour-nyilatkozatot (amelyben „Őfelsége kormánya kedvezően vélekedik egy zsidó nemzeti otthon megteremtéséről Palesztinában, és legjobb igyekezetével azon lesz, hogy e cél valóra váltását elősegítse, világossá téve ugyanakkor, hogy nem kerülhet sor semmiféle olyan lépésre, amely sértené a már meglévő palesztinai nem zsidó közösségek polgári és vallási jogait, vagy a bármely más országban élő zsidók jogait és politikai státuszát”) a Mandátum nyíltan elismerte a zsidó nép önrendelkezési jogát a Palesztinaként ismert területen.

E jogi instrumentumok által elismert és/vagy garantált jogokról és érdekekről sohasem mondtak le és sohasem törölték el azokat. Kiváltképp az ENSZ Alapokmányának 80. cikkelye biztosítja, hogy a

⁵ Lásd UN General Assembly Resolution 2625 (XXV) 24th October 1970 "Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Co-operation among States in accordance with the Charter of the United Nations" A/res/25/2625.

⁶ Lásd UN General Assembly Resolution 3314 (XXIX) 14th December 1974 "Definition of Aggression" A/res/29/3314.

Palesztinai Mandátum által garantált jogok folytatódnak annak ellenére is, hogy Nagy-Britannia (a Mandátum alapján kormányzó fél) kivonult a Mandátumból, illetve a Nemzetek Szövetségét is az Egyesült Nemzetek váltotta föl.

3. Jogi ajánlás: A nemzetközi jog a mandátumokból vagy gyarmatokból kialakuló új államok határai tekintetében a függetlenné válás idején fennálló területi határokat veszi figyelembe. E doktrínának (*uti possidetis juris* elv) a Palesztinai Mandátumra való alkalmazása azt jelenti, hogy Izrael Államának legitím igénye van a szuverenitásra a Palesztinai Mandátumnak az Izrael független állammá válásakor fennálló 1948 májusi határaiig terjedően, beleértve Jeruzsálemet, a Gázai övezetet és a „Nyugati Partot”.

A nemzetközi jogban számos elv van, ami alapján jogilag kikényszeríthető határok léphetnek életbe. Például: tényleges fennhatóság, történelmi előjogok, államközi szerződések. Az elmúlt években sok jogi ítélethozatal, beleértve a Nemzetközi Bíróság Ázsiával és Afrikával kapcsolatos területvitái során hozottakat, továbbá a Jugoszláviából, vagy éppen a Szovjetunióból létrejött új államok határainak vizsgálatakor a jogászok hangsúlyozták, hogy az új államok határainak meghatározásában a legmeggyőzőbb elv az *uti possidetis juris* doktrína. Izrael államának határait nem kevésbé vonatkozik ez az elv, mint más államokéra.

Az *uti possidetis juris* doktrína a nemzetközi szokásjog egyik fő elve, aminek célja, hogy stabilitást, bizonyosságot és folytonosságot biztosítson a határok meghúzásánál. Az elvet azért alkalmazzák, hogy újonnan létrejövő államok területi határait meghatározzák és tisztázzák azáltal, hogy a mandátumokból vagy a koloniális rendszerekből kialakuló új államok vélelmezett módon öröklik saját gyarmati adminisztratív határait, amelyek a függetlenedés pillanatában fennálltak. A gyakorlatban tehát az *uti possidetis juris* a gyarmati és adminisztratív vonalakat az új állam megszületésekor átváltoztatja állami határokká. Az elv úgy alkalmazható az adott államra, ahogyan az a függetlenné válás pillanatában van, vagyis amolyan „fényképe” lesz az akkor fennálló territoriális viszonyoknak.

1947-ben Nagy-Britannia úgy döntött, hogy felszámolja gondnokságát a Palesztinai Mandátum fölött és ennek megfelelően értesítette az Egyesült Nemzeteket. Meg kell jegyeznünk, hogy *a Mandátum maga ezzel nem ért véget*, csak Nagy-Britannia gondnoksága. Az *uti possidetis juris* elv Izrael Államára alkalmazásával (amely az egyetlen állam, ami a palesztinai entitásból keletkezett Nagy-Britannia kivonulása után), a Palesztinai Mandátum 1948. május 14-i adminisztratív határai váltak Izrael Államának hatáiraivá amint az kihirdette függetlenségét ezen a napon. 1948. május 15-én Nagy-Britannia, a Palesztinai Mandátum gondnoka hivatalosan is kivonult a mandátum területéről. A Mandátum keleti határa 1948. május 14-én a Jordán folyó volt, és az a vonal, ami a Holt-tengertől (ahová a Jordán torkollik) délre húzódik a Vörös-tengerig, Akaba közelében. (A Mandátumba eredetileg beletartozott Transzjordánia is, de ezt 1922-ben adminisztratíván leválasztották Palesztináról a Nemzetek Szövetségének jóváhagyásával, és függetlenségét 1946-ban nyerte el Britanniától.)

Általánosságban úgy értelmezik, hogy az *uti possidetis juris* retrospektív módon alkalmazandó a függetlenedés pillanatára nézve, tekintet nélkül az új államnak a ténylegesen fennhatósága alá tartozó területekre. Így bár Izrael Állama nem bírt tényleges fennhatósággal a Palesztinai Mandátum minden korábbi területét tekintve, mégis a Mandátum határait örökölte.

A Palesztinai Mandátum közigazgatási határai egészen Izrael Államának 1948. május 14-i függetlenségi nyilatkozatáig hatályban voltak. Fontos itt megjegyezni, hogy 1947 novemberében az ENSZ „Felosztási Terve”, amelyet az ENSZ Közgyűlése a 181. sz. határozatában javasolt, sosem lépett

hatályba. Ennek fő célja a megmaradó izraeli terület további felosztása (amit ugye már jelentősen csökkentettek Transzjordánia 1922-es leválasztásával, ami az eredeti mandátumterületnek nagyjából 78 %-át jelentette), hogy egy független arab és egy zsidó államot hozzanak létre, amelyek gazdasági unióként kellett volna, hogy együttműködjenek. A fő oka annak, hogy a terv sosem lépett életbe az volt, hogy az arabok teljességgel elutasították azt⁷ és inkább a háborúskodás mellett döntöttek, amivel lerombolták a lehetőségét annak, hogy olyan együttműködés alakuljon ki, ami a gazdasági unió feltétele. Kizárták továbbá ezáltal annak lehetőségét, hogy később újra élesszék a határozat tartalmát. Az arabok elutasítását és azt követő – az ENSZ Alapokmányába ütköző – katonai agresszióját látva a Biztonsági Tanács nem tett lépést a határozat végrehajtása érdekében, még a Közgyűlés kérésére sem. Hasonlóképp Nagy-Britannia sem tett erőfeszítést annak végrehajtására, és elzárkózott attól, hogy a Palesztinai Bizottságot segítse az erre tett kísérleteiben.

Végezetül pedig, bizton állítható, hogy semmi sem változtatta meg ezeknek a határoknak a jogi státuszát, ami 1948 májusát követően történt. Kiváltképpen sem az 1949-es fegyverszüneti vonalak, sem az 1994-es izraeli-jordániai békeszerződés, sem a PFSZ azon állítása, miszerint a „Palesztin Állam” 1988 óta létezik, sem pedig az Oslói békefolyamat nem hozott hatályos változást Izrael Államának határaiban az 1948 májusi állapotokhoz képest. Ráadásul az Izrael és Jordánia között létrejött békeszerződés 3.1-es paragrafusa leszögezi, hogy „az Izrael és Jordánia között húzódó nemzetközi határvonal meghúzása a Mandátum meghatározása szerinti határokra való hivatkozással történik,” ami azért jelentős, mert teljesen eleget tesz az *uti possidetis juris* elv alkalmazásának.

4. Jogi ajánlás: Bár Izrael (1967 júniusa óta) önszántából alkalmazza az ellenséges megszállás esetére kidolgozott humanitárius jogot a „Nyugati Parton” és a Gázai övezetben, távol áll a valóságtól, hogy a „Nyugati Part”, beleértve Kelet-Jeruzsálemet, és a Gázai övezet „megszállt” területeknek számítanak az ellenséges megszállás esetkörüire vonatkozó nemzetközi jog alapján.

1967 óta Izrael e területeket (Kelet-Jeruzsálemet kivéve) „megszálltként” tartja számon, és (bár folytonosan tagadja, hogy *de jure* az ellenséges megszállás joga alkalmazandó) önkéntesen magára vállalta a kormányzat politikája révén, hogy betartja a megszállt területekre kidolgozott nemzetközi humanitárius jogot, különösen a Negyedik Genfi Egyezményt. Ugyanakkor erős érvek vannak amellett (amelyeket számos vezető nemzetközi jogász is támogat), hogy az 1967 júniusában Izrael által megszerzett területek nem esnek a katonai (ellenséges) megszállás klasszikus meghatározása alá (lásd az *uti possidetis juris* elvről szóló okfejtést az előző részben); tehát jogilag Izraelt nem kötelezi a Negyedik Genfi Egyezmény.

Jordánia illegálisan vontta fennhatósága alá a „Nyugati Partot” 1949 és 1967 között, amit törvénytelen agresszió útján ért el. A terület ezt követő anektálása nem volt elegendő ahhoz, hogy ebből Jordániának jogai keletkezzenek arra nézve. Magyarán Jordániának nem volt területi szuverenitása a „Nyugati Part” fölött a megjelölt időintervallumban. Ennek következtében, amikor Izrael legyőzte a jordániai erőket és visszaszerezte e területeket 1967 júniusában, nem egy „Magas Szerződő Fél [azaz egy másik állam] területe” fölött szerzett fennhatóságot a Negyedik Genfi Egyezmény hatálya alatt. Julius Stone professzor, a genfi egyezmények és a háborús időszakban aktuális állami kötelezettségek legkiválóbb tudósa az alábbiakat fejtette ki ezzel kapcsolatban:

---

⁷ Egy 1949 júliusi ENSZ Titkári előkészítő irat, amelynek címe “The Future of Arab Palestine and the Question of Partition” megjegyzi: “Az arabok utasították el az ENSZ Felosztási Tervét, úgy hogy megjegyzéseik nem Palesztina arab szekciójára vonatkoztak, hanem az egész terv elutasítására.” UN document A/AC.25/W.19.

Azonban az Egyezmény a maga hatáskörében nem vonatkozik e területekre, hiszen a 2. paragrafus szerint az Egyezmény „valamely Magas Szerződő Fél területe (...) megszállása esetére” vonatkozik. Amennyiben a jelenleg Izrael által uralt Nyugati Part nem tartozik semmilyen más államhoz, az Egyezmény egyáltalán nem alkalmazható arra nézve. Ez egy alaki, de annál meghatározóbb jogi érv.”⁸

Stone professzor érve hasonlóképp alkalmazandó a Gázai övezetre nézve is.

1949-ben a Negyedik Genfi Egyezmény megváltoztatta az ellenséges megszállás fókuszát azáltal, hogy nagyobb hangsúlyt helyezett a megszállt terület lakosságának jogaira. Ugyanakkor magát a megszállás fogalmát nem változtatta meg. A Nemzetközi Bíróság 2004-es tanácsadó véleményében közölt álláspontja ellenére alapos érvek támasztják alá azt, hogy igazából a megszállás jogát nem is kellene olyan szituációkban alkalmazni, ahol nem került sor szuverén államhatalom elmozdítására az adott területről. Ahogy Benvenisti is állította: „A megszállással kapcsolatos normák a területi szuverenitás erőszak alkalmazással, vagy annak fenyegetése által történő elidegeníthetlenségére épül. (...) Pontosán a területi szuverenitás elidegeníthetlenségéből fakadnak mindazon korlátozások, amiket a nemzetközi jog a megszálló félre terhel.”⁹ Az ellenséges megszállásra vonatkozó normák célja nem csupán a civil lakosság megóvása, hanem egyúttal (és talán főleg) az, hogy „biztosítsák az elmozdított szuverén hatalom jogainak visszaháramlását.” Olyan helyzetekben (mint pl. a „Nyugati Part” vagy a Gázai övezet), ahol nincs „elmozdított szuverén hatalom”, nem lehet szó „megszállásról” a nemzetközi humanitárius jog értelmében. Sőt, ha volt valaki, akinek joga volt jogi fennhatóságot követelni e területek fölött, az pontosan Izrael volt a Mandátum miatt. Az *uti possidetis juris* elve miatt Izrael, a jogszerű szuverén hatalom, csupán megerősítette a fennhatóságához kapcsolódó jogait a saját területein.

Érdeemes továbbá megjegyezni, hogy a Nemzetközi Bíróság egykori elnöke, Rosalyn Higgins professzor asszony azt állította, hogy „sem az Alapokmányban, sem az általános nemzetközi jogban nincs semmi olyan, ami arra engedne következtetni, hogy a békeszerződést kilátásba helyező megszállás illegális volna.”¹⁰ Az ellenséges megszállás joga egyszerűen annyit jelent, hogy ha egy háborús konfliktus nyomán valamely állam uralmat szerez egy másik államhoz tartozó (vagy általa igényelt) szomszédos terület fölött, akkor azt a területet átmenetileg igazgathatja egészen addig, míg a konfliktus véget nem ér, vagy annak rendezésére békeszerződés útján sor kerül. Amíg ez be nem következik, addig a „megszállót” bizonyos szigorú kötelezettségek terhelik, amelyek elsősorban az adott terület civil lakosságának védelmét szolgálják. Viszont a megszállás maga nem jogszerűtlen, és nem is támaszt olyan kötelezettséget, hogy a megszálló hatalom kivonja a megszállt területről a saját polgárait.

Egy másik érv az ellen, hogy a „Nyugati Parton” *de jure* megszállás áll fenn, az maga az Izrael és Jordánia között létrejött békeszerződés. Ahogy Higgins professzor megjegyzése is utal rá, nem lehet szó ellenséges megszállásról egy békeszerződést követően.

---

⁸ Lacey, I. (ed), *International Law and the Arab-Israel Conflict—extracts from Israel and Palestine—Assault on the law of nations* by Julius Stone, second edition, with additional material and commentary updated to 2003.

⁹ Eyal Benvenisti, *The International Law of Occupation* (1993), pages 5-6. Cited by Avinoam Sharon, “Why is Israel’s Presence in the Territories still called “Occupation”?”, Jerusalem Centre for Public Affairs.

¹⁰ Rosalyn Higgins, “The Place of International Law in the Settlement of Disputes by the Security Council,” 64 *Am.J.Int’l.L.* (1970) 1-18, at 8.

5. Jogi ajánlás: Ahogy a nemzetközi jog tiltja a faji vagy etnikai alapú diszkriminációt minden nép tekintetében, úgy tiltja a zsidóknak a zsidó identitás-alapú kizárását is a „Nyugati Partról”, a Gázai övezetből és Jeruzsálemből.

A 2334. sz. határozat azon megállapítása, miszerint a telepek „illegálisak”, azzal együtt, ahogy ragaszkodik az „1967 júniusi vonalakhoz”, arra utal, hogy a kilátásba helyezett kétállami megoldás szerint eltávolítanák az izraeli telepeket a „megszállt palesztin területekről”. Ez tökéletesen egybecseng a Palesztin Nemzeti Chartával és a Palesztin Hatóság követeléseivel, miszerint zsidó nem élhet majd a „Palesztin Államban”.

Azon követelmény, hogy minden izraelit kitelepítsenek Kelet-Jeruzsálemből és a „Nyugati Partról”, diszkriminatív a zsidósággal szemben. A zsidóknak a világ bármely pontjáról való kitiltása jogszerűtlen és megszegi az ENSZ Alapokmányának elveit. Ráadásul a zsidók egyes „nyugati parti” és jeruzsálemi területekről való kizárása ütközik azokkal a kötelezettségekkel, amelyeket az 1922-es Palesztinai Mandátumot létrehozó Nemzetek Szövetségének tagállamai magukra vállaltak.

A zsidók joga, hogy a „Nyugati Parton” és Jeruzsálemben éljenek nem csupán a Mandátumon alapszik, hanem a nemzetközi emberi jogok rendszere is tartalmazza a személyek azon jogát, hogy otthont teremtsenek és azt megtartsák, ahogy azt pl. kifejezi a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (ICCPR).

Gyakran elhangzik az érv, hogy a megszállt területekről azért jogos a „telepesek” eltávolítása, mert az izraeli polgárok ottani jelenléte „fenyegeti a kétállami megoldás létrejöttét”.¹¹ Nehéz azonban megérteni, hogy miért akkora fenyegetés a palesztin állam megteremtésére nézve zsidó személyek és vállalkozások pusztasága a kérdéses területeken. Ahogy az Izraelben élő arabok jelenléte sem lehetetleníti el a Zsidó Állam létét, úgy a zsidó jelenlét sem fenyegető a „megszállt területeken”, és nem akadályozzák egy palesztin állam létrehozását ott.

Amellett, hogy bármilyen erre irányuló politikai döntés sértené a zsidóknak a Palesztinai Mandátumból fakadó letelepedéshez való jogát, minden olyan aktus, ami el akarná távolítani a zsidókat „Palesztinából”, ütközne az ENSZ Alapokmányával, különös tekintettel az alábbi elvekre:

- „az emberi jogok (...) fajra (...) való tekintet nélkül történő tiszteletben tartásának előmozdítása.”¹²
- az emberi személyiség méltósága és értéke, a férfiak és nők, valamint a nagy és kis nemzetek egyenjogúsága;
- azon feltételek megteremtése, amelyek mellett az igazságosság és a nemzetközi szerződésekből, valamint a nemzetközi jog egyéb forrásaiból eredő kötelezettségek iránti tisztelet fenntartható;
- tolerancia és békés, jószomszédi egymás mellett élés;
- alapelvekben való megegyezés, valamint eljárási módszerek létesítése útján annak biztosítása, hogy fegyveres erő alkalmazására, ha csak közérdek nem kívánja, ne kerüljön sor.

¹¹ Lásd “Statement on the publication of tenders to expand Israeli settlements in Ramot and Pisgat Ze’ev” by the High Representative of the EU for Foreign Affairs and Security Policy on 8th November 2012 (A 497/12).

¹² Lásd az ENSZ Alapokmányának 1. cikkének (3) bekezdését az ENSZ céljairól.

6. Jogi ajánlás: Számos terület van a világon, ami (nemzetközi jogi értelemben) „megszálltnak” tekinthető, és ahol kívülről történő népességmozgásra sor került, például ahogy Törökország eljár Észak-Ciprus tekintetében, vagy Oroszország a Krím, illetve Marokkó Nyugat-Szahara tekintetében. A szuverén egyenlőség elve előírja, hogy az izraeli telepespolitikát se kezeljék másképp, mint a hasonló betelepítési eljárásokat más megszálltnak tekintett területek esetében.

Számos eset van, ami a Negyedik Genfi Egyezmény hatálya alá tartozik. Ezek közül néhány: Kelet-Timor, Nyugat-Szahara, Észak-Ciprus, Nagorno-Karabakh (Örményország/Azerbajdzsán), Abházia és a Krím. Az izraeli telepes tevékenységet azzal kritizálják az ENSZ szervek, hogy az a Negyedik Genfi Egyezmény 49. cikk (6) bekezdésébe ütközik, holott hasonló kritikát egy nemzetközi szerv sem fogalmaz meg más, az imént említett, betelepülés tekintetében releváns esetekben, pedig *prima facie* bizonyítékok állnak rendelkezésre a szóban forgó megszállt területekre irányuló államilag támogatott bevándorlásról.

Azon állítás, miszerint Izrael jogszerűtlen módon jár el a telepek alapításakor, kizárólag a Negyedik Genfi Egyezmény 49. cikk (6) szakaszára alapul, ami kimondja, hogy „A megszálló Hatalom nem hurcolhatja vagy telepítheti át saját polgári lakossága egy részét az általa megszállott területre.”¹³ A katonai helyőrsöket leszámítva az 1967 óta az érintett területekre költöző izraeliek teljesen önszántukból költöztek oda – semmilyen ráhatás vagy kényszer nem történt az izraeli kormányzat részéről.

A kelet-jeruzsálemi és a „nyugati parti” telepek törvénytelennek nyilvánítása egyrészt félreértelmezi, másrészt túlzottan leegyszerűsíti a Negyedik Genfi Egyezmény 49. cikke (6) szakaszának szellemiségét és szövegét.¹⁴ Ráadásul ellenkezik a Palesztinai Mandátum 6. cikkelyével, amely ösztönözte a zsidó betelepülést Palesztina teljes területére nézve, és nem mellesleg még csak nem is alkalmazható Izrael szuverenitáshoz való joga miatt, ami az *uti possidetis juris* elvre épül.

A nemzetközi közösség a 49. cikk (6) bekezdés alapján olyan mércét alkalmaz Izraelre, amit semmi más megszállás esetén nem alkalmaz. A résztvevő jogászok felhívják a figyelmet Kontorovich professzor nemrégiben megjelent cikkére¹⁵ a megszállással kapcsolatos állami gyakorlat témájában:

„Az állami gyakorlat szisztematikus tanulmányozásából nyilvánvaló sémák mutatkoznak meg. Az állami gyakorlat feltűnően inkonzisztens azzal a konvencionális felfogással, ahogy korábban értelmezték a 49. cikk (6) szakaszt. Először is, a megszállt területekre történő bevándorlás teljesen általános jelenség hosszú ellenséges okkupáció esetén. Másodszor, egyetlen megszálló hatalom sem tett soha semmit azért, hogy meggátolja vagy megelőzze az ilyen betelepítési tevékenységet, és egyetlen megszálló hatalom sem fejezett ki *opinio juris* a tekintetben, hogy ez kötelessége lenne. Harmadszor, és talán ez a leginkább szembeötlő: egyetlen ilyen helyzetben sem nevezte a nemzetközi közösség vagy valamely nemzetközi szervezet az ilyen bevándorlást 49. cikk (6) szakaszba ütköző jogsértésnek! Még azon ritka esetekben is, ahol némi nemzetközi kritika érte a jelenséget, ez nem volt jogi természetű. Ez arra enged következtetni, hogy ahhoz, hogy a közvetlen

¹³ A Negyedik Genfi Egyezmény 49. cikkelye.

¹⁴ Lásd pl.: James Crawford SC professzor véleményét a harmadik féllel szembeni kötelezettségekről a Palesztinai Megszállt Területeken lévő Izraeli Telepesek kapcsán. 2012. január 24., elérhető: <http://www.tuc.org.uk/sites/default/files/tucfiles/LegalOpinionIsraeliSettlements.pdf>.

¹⁵ Kontorovich, Eugene, *Unsettled: A Global Study of Settlements in Occupied Territories* (September 7, 2016). Northwestern Public Law Research Paper No. 16-20. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2835908> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2835908>

állami szerepvállalás az ilyen népességtranszferek esetében a 49. cikk (6) szakaszba ütközzön, jelentősen magasabb mértékben kell megtörténnjen, mint ahogyan azt korábban gondoltuk. Végül pedig egyetlen nemzetközi szervezet, vagy a korábban megszállt terület politikai szerve, vagy új kormányzata sem választotta jogorvoslatként azt a megoldást, hogy az illegálisan betelepülteket kilakoltassák.”

7. Jogi ajánlás: A nemzetközi jog támogatja ugyan a palesztinok önrendelkezési jogát, de az érintett felekre hagyja a döntési jogot, hogy ezt a jogot miképpen érvényesítsék. Ennélfogva a palesztin önrendelkezési jog megvalósulásának módja inkább politika, semmint jog kérdése.

A népek önrendelkezési joga közismerten komplex és bizonytalan kérdéskör a nemzetközi jogban. Abban a kontextusban, amikor egy nép olyan területen igényli az önrendelkezési jogot, amely fölötti szuverenitásra egy korábbi állam már igényt tart, akkor az igénylő nép autonómiájának meghatározása az érintett állammal történő tárgyalások útján történik. Az autonómiát többféleképpen ki lehet fejezni, például autonóm entitások föderációjával, mint ahogy az Svájcban és Boszniában is látható. Ám ezt az önrendelkezést igénylő népnek kell tárgyalásos úton rendeznie azzal az állammal, amelyben területi autonómiára tartanak igényt. Márpedig ez alapvetően politikai kérdés; azon túl, hogy biztosítani kell, hogy az önrendelkezési jog ne ütközzön a meglévő államok legitím területi és politikai jogaival, a nemzetközi jog nem ír elő egyetlen meghatározott autonómia-formációt sem.

A 2334. sz. határozat és számos más közgyűlési határozat javaslatai ellenére az önrendelkezés joga, még ha alkalmazandó is a jelen esetre, nem jelent automatikusan jogot az államiságra. Az, hogy ez az államiságra is kiterjedjen, számos tényezőtől függ.

Ahogy az ENSZ BT 242. és 338. számú határozatai is utalnak rá, a nemzetközi jog nem engedi meg, hogy a népek önrendelkezési joga már létező államok szuverén jogaiba ütközzön, ideértve a területi integritáshoz való jogot, a politikai függetlenséget és a biztonságos, védhető határokat. Ebben a kontextusban, amennyiben a „palesztinok” népnek tekintendők nemzetközi jogi szempontból, önrendelkezési joguk mértéke Izrael területi szuverenitáshoz való jogának mértékétől függ. Amennyiben az *uti possidetis juris* elve alapján 1948 májusában a teljes Palesztinai Mandátum területe Izrael Államának szuverén területe lett, akkor a palesztin önrendelkezés szükségszerűen olyan autonómia korlátai közé szorul, ami nem ütközik ezzel a szuverenitással.

Továbbá, a palesztinai arab önrendelkezési jog természetének és alkalmazhatósági mértékének megállapításakor azt is fontos megjegyezni, hogy a nemzetközi közösség már kellőképpen kielégítette az arab önrendelkezési kívánalmakat azáltal, hogy a kizárólag arab Jordánia államát létrehozta az eredeti Palesztinai Mandátum nagyjából 78 százalékán. Ráadásul Izrael elismerte a Jordán völgyétől nyugatra élő arabság azon kívánságát, hogy saját államban éljenek, és jóhiszeműen lehetővé tette annak bizonyítását, hogy az arabok tényleges békében készek-e élni Izraellel azáltal, hogy kivonult a Gázai övezetből és jelentős önkormányzati jogokat biztosított a „Nyugati Part” A és B területein. Ettől függetlenül a „Nyugati Part” (beleértve Kelet-Jeruzsálemet) és a Gázai övezet tekintetében Izrael még egyáltalán nem mondott le saját szuverén jogairól. Az izraeli fennhatóság hivatalos feladása, ha megtörténik, csakis a felek között zajló jóhiszemű, bilaterális tárgyalások eredményeképpen lehetséges.

Végezetül, a palesztin önrendelkezési jog megvalósításának eszközeit Izrael Állam és a palesztinai arab nép kell, hogy megtárgyalják – hacsak a felek másképp nem határoznak.

8. Jogi ajánlás: Az Oslói békefolyamat, ami Izrael és a PFSZ között zajlott 1993 és 2000 között, az egyetlen eddig elfogadott tárgyalási keretrendszer a palesztin önrendelkezés tekintetében. A résztvevő felek jogilag kötelezték magukat, hogy tartózkodnak az oslói megállapodás megsértésétől, és hogy nem tesznek olyan lépéseket, amelyek aláásnák az állandó státuszról szóló tárgyalásokat.

Izrael és a PFSZ úgy döntöttek, hogy az oslói szerződésben lefektetett körülmények és feltételek mellett tárgyalják meg a palesztin önrendelkezés feltételeit. Ezek a megállapodások máig hatályban vannak, tehát egy megállapodásos keretrendszert képeznek arról, hogy miként realizálható a palesztin önrendelkezési jog. „Jeruzsálem” és a „telepek” tekintetében a felek úgy határoztak, hogy ezekről majd az állandó státuszról szóló tárgyalások során állapodnak meg. A palesztin államiság egyoldalú megvalósítása egyértelműen az oslói szerződéssel ellenkezik. Bár a meghatározott átmeneti időszak már lejárt és a végső státuszról még nem született megegyezés, az oslói szerződés továbbra is hatályos és kötéserővel rendelkezik az érintett felekre nézve.

Az oslói megállapodás rendelkezései a területeket A, B és C elnevezésű részekre osztották, ami egy speciális jogi rendszert (*lex specialis*) hozott létre az „1967 utáni” területekre nézve. Ez a nemzetközi jog eszköze lévén, kölcsönös jogok és kötelezettségek bonyolult mátrixát terheli a felekre, és korlátozza általános jogelvek alkalmazását. Azzal, hogy Izrael fenntartja magának a jogot minden olyan „maradvány” jogosítvány tekintetében, amit a Palesztin Tanácsra nem ruháznak át, kétségtelen, hogy a végső megállapodás esetleges eltérő rendelkezéséig az oslói megállapodás nem érinti Izrael mögöttes igényét a „Nyugati Part” (és Kelet-Jeruzsálem), valamint a Gázai övezet területi szuverenitása tekintetében.

Az 1995-ös Ideiglenes Megállapodás (Interim Agreement) megtiltja a feleknek, hogy „olyan lépéseket tegyenek, amelyek megváltoztatják a Nyugati Part és a Gázai övezet státuszát a végső státuszról szóló tárgyalások befejezéséig.” E területek jövőbeli státusza és a független palesztin entitás természete csakis olyan tárgyalások útján körvonalazható, amiben az ütköző érdekek kiegyenlítően érvényesülnek. Amennyiben a felek jóhiszeműen járnak el, semmilyen konkrét megoldás nem valósítható meg Izrael és a palesztin nép közös beleegyezése nélkül, és minden erre irányuló kísérlet az oslói szerződést sérti meg. Ebből fakadóan az, hogy a PFSZ az ENSZ-ben próbálta meg elismertetni Palesztinát (a „pre-1967-es határookra” hivatkozva), megsértette az oslói megállapodást. Az „1967 előtti határok” nem is tekinthetők határoknak, mivel pontosan az *akkori arab követelésre* csupán fegyverszüneti vonalaknak minősültek, amelyeket nem lehet jövőbeli államhatárokként értelmezni vagy azok létrejöttét ilyen alapon befolyásolni. Ugyanígy az, ha az EU (vagy tagállamai), Oroszország, az Egyesült Államok, Egyiptom, Jordánia vagy Norvégia (mind az Oslói szerződés tanúi) úgy ismernék el Palesztinát, hogy az Izrael területi szuverenitását sérti a Nyugati Part és a Gázai övezet tekintetében, az Oslói szerződés megsértését jelentené.

Gyakran érvelnek azzal, hogy Jeruzsálem és a „Nyugati Part” területén történő építkezések pont a végleges státuszról szóló tárgyalások végkimenetelig függő helyzetben lévő „Nyugati Part státuszának megváltoztatására vezető lépéseknek minősülnek”. Ugyanakkor nehezen értelmezhető az, hogy fizikai épületek felhúzása és kiterjesztése e területeken miként tudná megváltoztatni a „Nyugati Part” státuszát. A telepek kérdése kizárólag a végső státuszról szóló tárgyalások részét képezi, ahogy „Jeruzsálem, a menekültek, a biztonsági garanciák, a határok, a szomszédos államokkal való kapcsolatok és együttműködés, valamint egyéb közös érdekeltségek” is. A függő kérdésekben való tárgyalások sikeres befejezéséig Izraelnek teljes fennhatósága marad a C terület fölött (beleértve Jeruzsálemet). Ebbe a közigazgatási határok és tervezés felelőssége is beletartozik. Ahogy azt a 2000-es Camp Davidi

tárgyalások is demonstrálták, Izrael újra és újra kész a végső megállapodás keretében nagy területeket feladni a „Nyugati Parton”, ahol izraeli telepek is találhatóak.

Végezetül, érdemes megjegyezni, hogy a 242. sz. és a 338. sz. határozatokat beépítették az Elvi Nyilatkozatba (Declaration of Principles, DOP) és az Ideiglenes Megállapodásba (Interim Agreement), Izrael és a palesztinok elismerték, hogy a tárgyalások végkimenetelének összhangban kell állnia az e határozatokban foglalt feltételekkel. Ezzel kifejezetten elismerték, hogy Izraelnek nem kell minden „1967 utáni” területről kivonulnia.

9. Jogi ajánlás: *Inter alia* anélkül, hogy egy olyan palesztin entitás felállna, ami tényleges és független kormányzást tudna biztosítani az érintett területen, „Palesztina” mint olyan nem tölti be az államiság feltételeit a nemzetközi jog szerint.

A nemzetközi jog értelmében egy entitás csak akkor minősül államnak, ha betölti a jól ismert és széles körben elfogadott feltételeket. Az egyik ilyen kritérium a kormányzó hatóság léte, amely képes kontrollt gyakorolni egy meghatározott terület fölött. Jelenleg a Palesztin Felszabadítási Szervezet (PFSZ – ami „a palesztin nép egyetlen törvényes képviselőjének” tekinti magát) nem képes tényleges hatalmat gyakorolni azon területek fölött, amelyek szerinte a „Palesztin Állam” részét képezik. Az a tény, hogy számos állam hivatalosan „elismerte” a „Palesztin Államot”, még nem jelenti, hogy ez az állam ténylegesen létezik. Az elismerés nem feltétele az államiságnak.

Az oslói megállapodás értelmében a „Nyugati Parton” a Palesztin Hatóság csak az A kategóriás területek fölött rendelkezik megközelítőleg független autoritással, de Izrael itt is fenntartja a jogot a biztonság és a külkapcsolatok, valamint a fennmaradó jogok és az izraeliek fölötti fennhatóság tekintetében, a B és C területeken is Izrael felel a biztonságért és a külkapcsolatokért. A Palesztin Hatóságnak joga van saját rendőri erejét alkalmazni az A területeken, de a B térségben ezt csak izraeli koordinációval teheti meg, míg a C térségben egyáltalán nem léphet fel illetően. Az A és B területeken a területet érintő jogi ügyekben (pl. földhasználat) a Palesztin Hatóság gyakorol joghatóságot, de a C területen Izrael tartja fenn magának e jogot. Ezen okok alapján a „Nyugati Part” jelenlegi kormányzati rendszere az oslói megállapodás értelmében leginkább csak egy palesztin autonómia bevezető formájának tekinthető Izrael Államának fennhatósága alatt. Az pedig, hogy a Gázai övezetet a Hamasz uralja, tovább csökkenti a Palesztin Hatóság ottani kormányzati kapacitását.

Van még egy oka annak, hogy az állítólagos „Palesztin Állam” nem képes és nem is gyakorol olyan kellő szuverén kontrollt a terület fölött, amint azt a nemzetközi jog az államiság esetén elvárja. A „Nyugati Part” (beleértve Jeruzsálemet) és a Gázai övezet jelentős része – ha nem az egésze – Izrael sérthetetlen területét képezi a korábbiakban tárgyalt megállapodások értelmében. Ennek integritását a területi szuverenitás doktrínája alapján tiszteletben kell tartani. Másszóval, nem lehetséges, hogy egy állam egy olyan területen jöjjön létre, amelyre nézve egy másik létező állam legitim módon formál szuverén területi jogokat, ennek beleegyezése nélkül, hiszen ez alapjaiban sértené az utóbbi állam területi sérthetlenségét, amit az ENSZ Alapokmánya is alapvető jogként rögzít.

A HÁGAI TANÁCSKOZÁS (2017. JÚNIUS 28-29.) RÉSZTVEVŐI

- Dr. Bernie Arauz Cantón – a Bradford University korábbi oktatója
- Mr. Robert W. Ash – vezető tanácsadó, American Center for Law and Justice (ACLJ)
- Prof. Avi Bell – professzor, Bar Ilan University Jogi Kar, és University of San Diego School of Law
- Mr. Keath Blatt – tanácsadó, The American Israel Public Affairs Committee (AIPAC)
- Dr. Matthijs de Blois – egyetemi adjunktus, University of Utrecht Jogi Kar; Vezető munkatárs, The Hague Initiative for International Cooperation (*thinc.*)
- Prof. Wolfgang Bock – egyetemi adjunktus, Justus Liebig University, Giessen, Germany
- Mr. Mario Bramnick – Trump elnök hispán tanácsadója
- Mrs. Mikayla Brier-Mills – jogász, Bond University, Australia
- Mr. Diederik van Dijk – szenátor, Dutch Reformed Political Party (SGP)
- Mr. Jorge E. Garcia Velez – jogász, Paris, France
- Dr. Mark Goldfeder - Special Counsel for International Affairs at the American Center for Law and Justice, Senior Lecturer at Emory Law School and Senior Fellow at the Center for the Study of Law and Religion
- Ms. Natasha Hausdorff - ügyvéd, igazgató, UK Lawyers for Israel
- Mr. Fabian B. Pascoal – nemzetközi jogász, Jakarta
- Prof. Jeremy Rabkin – nemzetközi jog és alkotmányjog professzor, Antonin Scalia Law School, George Mason University
- Ms. Yifa Segal - igazgató, International Law Forum, Jeruzsálem
- Mr. Kees van der Staaij – holland parlamenti képviselő; Leader of the Dutch Reformed Political Party (SGP)
- Mrs. Karen Stahl-Don - jogász, Legal Grounds Campaign, Jeruzsálem
- Mr. Alan Stephens – Egykori kiadási igazgató, Kluwer Law International; Kutatási igazgató, Clemens Nathan Research Centre, London; Tanácsadó, The Hague Initiative for International Cooperation (*thinc.*)
- Prof. Li-ann Thio – nemzetközi jogi professzor, National University of Singapore
- Mr. Andrew Tucker – alapító igazgató, The Hague Initiative for International Cooperation (*thinc.*) és jogtanácsos, European Coalition for Israel
- Mr. Jonathan Turner - ügyvéd, a UK Lawyers for Israel elnöke
- Dr. Cynthia Day Wallace – nemzetközi jogász és szerző; az ENSZ Európai Gazdasági Tanácsának (UNECE) korábbi vezető tanácsadója; vezető tag, The Hague Initiative for International Cooperation (*thinc.*)

FÜGGELÉK

1. A Balfour-nyilatkozat – 1917. november 2.

Foreign Office,

November 2nd, 1917.

Dear Lord Rothschild,

I have much pleasure in conveying to you, on behalf of His Majesty's Government, the following declaration of sympathy with Jewish Zionist aspirations which has been submitted to, and approved by, the Cabinet

"His Majesty's Government view with favour the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people, and will use their best endeavours to facilitate the achievement of this object, it being clearly understood that nothing shall be done which may prejudice the civil and religious rights of existing non-Jewish communities in Palestine, or the rights and political status enjoyed by Jews in any other country"

I should be grateful if you would bring this declaration to the knowledge of the Zionist Federation.

Y. in
Arthur Balfour

2. A Nemzetek Szövetsége Egyezségokmányának 22. cikkelye – 1919. június 28.

To those colonies and territories which as a consequence of the late war have ceased to be under the sovereignty of the States which formerly governed them and which are inhabited by peoples not yet able to stand by themselves under the strenuous conditions of the modern world, there should be applied the principle that the well-being and development of such peoples form a sacred trust of civilisation and that securities for the performance of this trust should be embodied in this Covenant.

The best method of giving practical effect to this principle is that the tutelage of such peoples should be entrusted to advanced nations who by reason of their resources, their experience or their geographical position can best undertake this responsibility, and who are willing to accept it, and that this tutelage should be exercised by them as Mandatories on behalf of the League.

The character of the mandate must differ according to the stage of the development of the people, the geographical situation of the territory, its economic conditions and other similar circumstances.

Certain communities formerly belonging to the Turkish Empire have reached a stage of development where their existence as independent nations can be provisionally recognized subject to the rendering of administrative advice and assistance by a Mandatory until such time as they are able to stand alone. The wishes of these communities must be a principal consideration in the selection of the Mandatory.

Other peoples, especially those of Central Africa, are at such a stage that the Mandatory must be responsible for the administration of the territory under conditions which will guarantee freedom of conscience and religion, subject only to the maintenance of public order and morals, the prohibition of abuses such as the slave trade, the arms traffic and the liquor traffic, and the prevention of the establishment of fortifications or military and naval bases and of military training of the natives for other than police purposes and the defence of territory, and will also secure equal opportunities for the trade and commerce of other Members of the League.

There are territories, such as South-West Africa and certain of the South Pacific Islands, which, owing to the sparseness of their population, or their small size, or their remoteness from the centres of civilisation, or their geographical contiguity to the territory of the Mandatory, and other circumstances, can be best administered under the laws of the Mandatory as integral portions of its territory, subject to the safeguards above mentioned in the interests of the indigenous population.

In every case of mandate, the Mandatory shall render to the Council an annual report in reference to the territory committed to its charge.

The degree of authority, control, or administration to be exercised by the Mandatory shall, if not previously agreed upon by the Members of the League, be explicitly defined in each case by the Council.

A permanent Commission shall be constituted to receive and examine the annual reports of the Mandatories and to advise the Council on all matters relating to the observance of the mandates.

3. A San Remo-i Határozat – 1920. április 25.

It was agreed –

To accept the terms of the Mandates Article as given below with reference to Palestine, on the understanding that there was inserted in the proces-verbal an undertaking by the Mandatory Power that this would not involve the surrender of the rights hitherto enjoyed by the non-Jewish communities in Palestine; this undertaking not to refer to the question of the religious protectorate of France, which had been settled earlier in the previous afternoon by the undertaking given by the French Government that they recognized this protectorate as being at an end.

that the terms of the Mandates Article should be as follows:

The High Contracting Parties agree that Syria and Mesopotamia shall, in accordance with the fourth paragraph of Article 22, Part I (Covenant of the League of Nations), be provisionally recognized as independent States, subject to the rendering of administrative advice and assistance by a mandatory until such time as they are able to stand alone. The boundaries of the said States will be determined, and the selection of the Mandatories made, by the Principal Allied Powers.

The High Contracting Parties agree to entrust, by application of the provisions of Article 22, the administration of Palestine, within such boundaries as may be determined by the Principal Allied Powers, to a Mandatory, to be selected by the said Powers. The Mandatory will be responsible for putting into effect the declaration originally made on November 8, 1917, by the British Government, and adopted by the other Allied Powers, in favour of the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people, it being clearly understood that nothing shall be done which may prejudice the civil and religious rights of existing non-Jewish communities in Palestine, or the rights and political status enjoyed by Jews in any other country.

4. A Palesztinai Mandátum – 1922. július 24. (releváns rendelkezések)

Whereas the Principal Allied Powers have agreed, for the purpose of giving effect to the provisions of Article 22 of the Covenant of the League of Nations, to entrust to a Mandatory selected by the said Powers the administration of the territory of Palestine, which formerly belonged to the Turkish Empire, within such boundaries as may be fixed by them; and

Whereas the Principal Allied Powers have also agreed that the Mandatory should be responsible for putting into effect the declaration originally made on November 2nd, 1917, by the Government of His Britannic Majesty, and adopted by the said Powers, in favour of the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people, it being clearly understood that nothing should be done which might prejudice the civil and religious rights of existing non -Jewish communities in Palestine, or the rights and political status enjoyed by Jews in any other country; and

Whereas recognition has thereby been given to the historical connection of the Jewish people with Palestine and to the grounds for reconstituting their national home in that country; and Whereas the Principal Allied Powers have selected His Britannic Majesty as the Mandatory for Palestine; and Whereas the mandate in respect of Palestine has been formulated in the following terms and submitted to the Council of the League for approval; and Whereas His Britannic Majesty has accepted the mandate in respect of Palestine and undertaken to exercise it on behalf of the League of Nations in conformity with the following provisions; and

Whereas by the afore-mentioned Article 22 (paragraph 8), it is provided that the degree of authority, control or administration to be exercised by the Mandatory, not having been previously agreed upon by the Members of the League, shall be explicitly defined by the Council of the League of Nations;

Confirming the said mandate, defines its terms as follows:

Article 1 - The Mandatory shall have full powers of legislation and of administration, save as they may be limited by the terms of this mandate.

Article 2 - The Mandatory shall be responsible for placing the country under such political, administrative and economic conditions as will secure the establishment of the Jewish national home, as laid down in the preamble, and the development of self -governing institutions, and also for safeguarding the civil and religious rights of all the inhabitants of Palestine, irrespective of race and religion.

Article 3 - The Mandatory shall, so far as circumstances permit, encourage local autonomy.

Article 4 - An appropriate Jewish agency shall be recognised as a public body for the purpose of advising and co-operating with the Administration of Palestine in such economic, social and other matters as may affect the establishment of the Jewish national home and the interests of the Jewish population in Palestine, and, subject always to the control of the Administration, to assist and take part in the development of the country.

The Zionist organisation, so long as its organisation and constitution are in the opinion of the Mandatory appropriate, shall be recognised as such agency. It shall take steps in consultation with His Britannic Majesty's Government to secure the cooperation of all Jews who are willing to assist in the establishment of the Jewish national home.

Article 5 - The Mandatory shall be responsible for seeing that no Palestine territory shall be ceded or leased to, or in any way placed under the control of, the Government of any foreign Power.

Article 6 - The Administration of Palestine, while ensuring that the rights and position of other sections of the population are not prejudiced, shall facilitate Jewish immigration under suitable conditions and shall encourage, in co-operation with the Jewish agency. referred to in Article 4, close settlement by Jews, on the land, including State lands and waste lands not required for public purposes.

5. Az ENSZ Alapokmányának 80. cikkelye – 1945. június 26.

Except as may be agreed upon in individual trusteeship agreements, made under Articles 77, 79, and 81, placing each territory under the trusteeship system, and until such agreements have been concluded, nothing in this Chapter shall be construed in or of itself to alter in any manner the rights whatsoever of any states or any peoples or the terms of existing international instruments to which Members of the United Nations may respectively be parties.

Paragraph 1 of this Article shall not be interpreted as giving grounds for delay or postponement of the negotiation and conclusion of agreements for placing mandated and other territories under the trusteeship system as provided for in Article 77.

6. Az ENSZ Biztonsági Tanácsának 242. sz. határozata – 1967. november 22.

November 22, 1967

The Security Council,

Expressing its continuing concern with the grave situation in the Middle East,

Emphasizing the inadmissibility of the acquisition of territory by war and the need to work for a just and lasting peace in which every State in the area can live in security,

Emphasizing further that all Member States in their acceptance of the Charter of the United Nations have undertaken a commitment to act in accordance with Article 2 of the Charter,

1. *Affirms* that the fulfillment of Charter principles requires the establishment of a just and lasting peace in the Middle East which should include the application of both the following principles:
  - (i) Withdrawal of Israeli armed forces from territories occupied in the recent conflict;
  - (ii) Termination of all claims or states of belligerency and respect for and acknowledgement of the sovereignty, territorial integrity and political independence of every State in the area and their right to live in peace within secure and recognized boundaries free from threats or acts of force;
2. *Affirms further* the necessity—
  - (a) For guaranteeing freedom of navigation through international waterways in the area;
  - (b) For achieving a just settlement of the refugee problem;
  - (c) For guaranteeing the territorial inviolability and political independence of every State in the area, through measures including the establishment of demilitarized zones;
3. *Requests* the Secretary-General to designate a Special Representative to proceed to the Middle East to establish and maintain contacts with the States concerned in order to promote agreement and assist efforts to achieve a peaceful and accepted settlement in accordance with the provisions and principles in this resolution;
4. *Requests* the Secretary-General to report to the Security Council on the progress of the efforts of the Special Representative as soon as possible.

7. Az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2334. sz. határozata – 2016. december 23.

The Security Council,

Reaffirming its relevant resolutions, including resolutions 242 (1967), 338 (1973), 446 (1979), 452 (1979), 465 (1980), 476 (1980), 478 (1980), 1397 (2002), 1515 (2003), and 1850 (2008),

Guided by the purposes and principles of the Charter of the United Nations, and reaffirming, *inter alia*, the inadmissibility of the acquisition of territory by force,

Reaffirming the obligation of Israel, the occupying Power, to abide scrupulously by its legal obligations and responsibilities under the Fourth Geneva Convention relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War, of 12 August 1949, and *recalling* the advisory opinion rendered on 9 July 2004 by the International Court of Justice,

Condemning all measures aimed at altering the demographic composition, character and status of the Palestinian Territory occupied since 1967, including East Jerusalem, including, *inter alia*, the construction and expansion of settlements, transfer of Israeli settlers, confiscation of land, demolition of homes and displacement of Palestinian civilians, in violation of international humanitarian law and relevant resolutions,

Expressing grave concern that continuing Israeli settlement activities are dangerously imperilling the viability of the two-State solution based on the 1967 lines,

Recalling the obligation under the Quartet Roadmap, endorsed by its resolution 1515 (2003), for a freeze by Israel of all settlement activity, including “natural growth”, and the dismantlement of all settlement outposts erected since March 2001,

Recalling also the obligation under the Quartet roadmap for the Palestinian Authority Security Forces to maintain effective operations aimed at confronting all those engaged in terror and dismantling terrorist capabilities, including the confiscation of illegal weapons,

Condemning all acts of violence against civilians, including acts of terror, as well as all acts of provocation, incitement and destruction,

Reiterating its vision of a region where two democratic States, Israel and Palestine, live side by side in peace within secure and recognized borders,

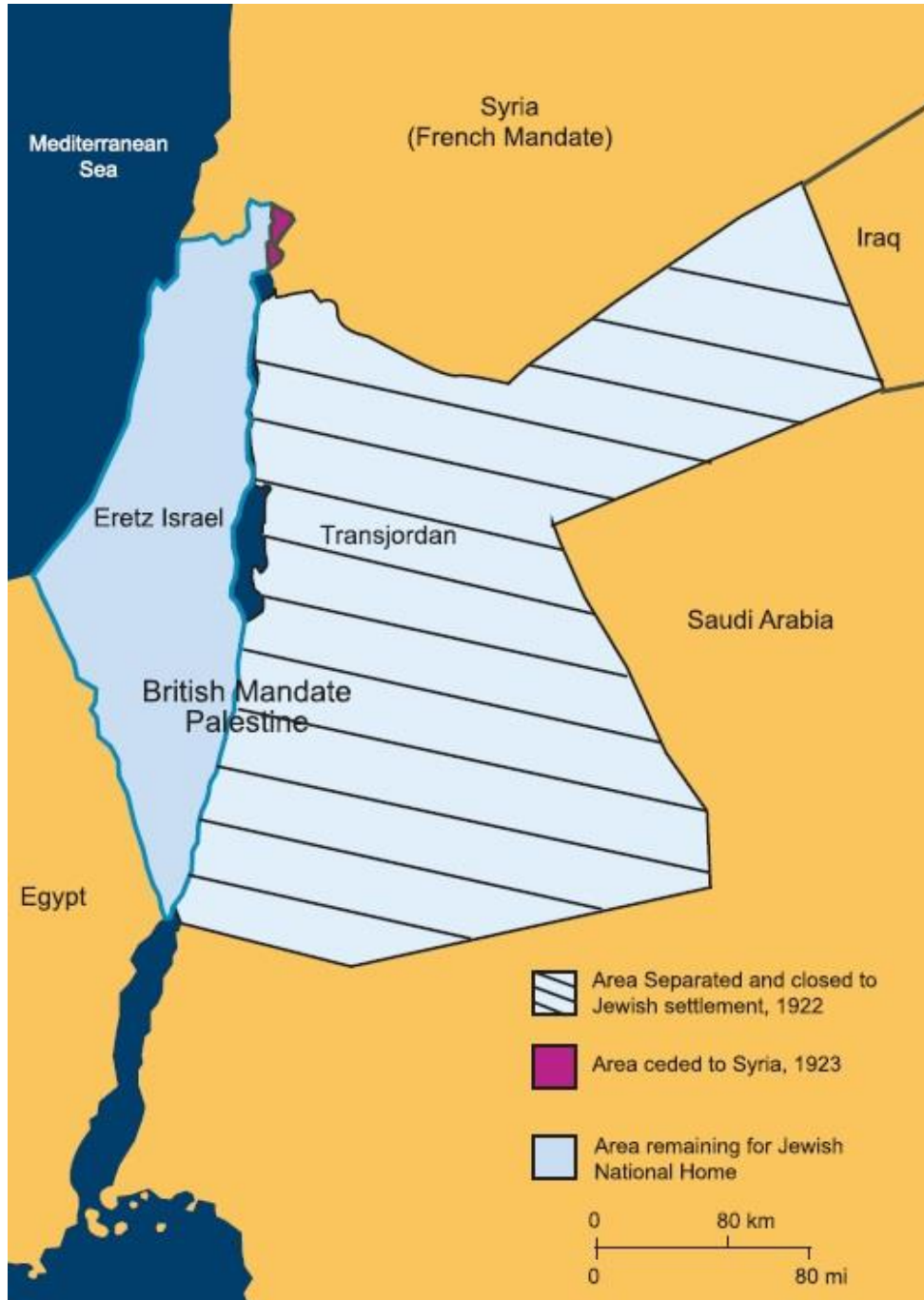
Stressing that the status quo is not sustainable and that significant steps, consistent with the transition contemplated by prior agreements, are urgently needed in order to (i) stabilize the situation and to reverse negative trends on the ground, which are steadily eroding the two-State solution and entrenching a one-State reality, and (ii) to create the conditions for successful final status negotiations and for advancing the two-State solution through those negotiations and on the ground,

1. *Reaffirms* that the establishment by Israel of settlements in the Palestinian territory occupied since 1967, including East Jerusalem, has no legal validity and constitutes a flagrant violation under international law and a major obstacle to the achievement of the two-State solution and a just, lasting and comprehensive peace;
2. *Reiterates* its demand that Israel immediately and completely cease all settlement activities in the occupied Palestinian territory, including East Jerusalem, and that it fully respect all of its legal obligations in this regard;
3. *Underlines* that it will not recognize any changes to the 4 June 1967 lines, including with regard to Jerusalem, other than those agreed by the parties through negotiations;

4. *Stresses* that the cessation of all Israeli settlement activities is essential for salvaging the two-State solution, and calls for affirmative steps to be taken immediately to reverse the negative trends on the ground that are imperiling the two-State solution;
5. *Calls upon* all States, bearing in mind paragraph 1 of this resolution, to distinguish, in their relevant dealings, between the territory of the State of Israel and the territories occupied since 1967;
6. *Calls for* immediate steps to prevent all acts of violence against civilians, including acts of terror, as well as all acts of provocation and destruction, calls for accountability in this regard, and calls for compliance with obligations under international law for the strengthening of ongoing efforts to combat terrorism, including through existing security coordination, and to clearly condemn all acts of terrorism;
7. *Calls upon* both parties to act on the basis of international law, including international humanitarian law, and their previous agreements and obligations, to observe calm and restraint, and to refrain from provocative actions, incitement and inflammatory rhetoric, with the aim, *inter alia*, of de-escalating the situation on the ground, rebuilding trust and confidence, demonstrating through policies and actions a genuine commitment to the two-State solution, and creating the conditions necessary for promoting peace;
8. *Calls upon* all parties to continue, in the interest of the promotion of peace and security, to exert collective efforts to launch credible negotiations on all final status issues in the Middle East peace process and within the time frame specified by the Quartet in its statement of 21 September 2010;
9. *Urges in this regard* the intensification and acceleration of international and regional diplomatic efforts and support aimed at achieving, without delay a comprehensive, just and lasting peace in the Middle East on the basis of the relevant United Nations resolutions, the Madrid terms of reference, including the principle of land for peace, the Arab Peace Initiative and the Quartet Roadmap and an end to the Israeli occupation that began in 1967; and *underscores* in this regard the importance of the ongoing efforts to advance the Arab Peace Initiative, the initiative of France for the convening of an international peace conference, the recent efforts of the Quartet, as well as the efforts of Egypt and the Russian Federation;
10. *Confirms its determination* to support the parties throughout the negotiations and in the implementation of an agreement;
11. *Reaffirms* its determination to examine practical ways and means to secure the full implementation of its relevant resolutions;
12. *Requests* the Secretary-General to report to the Council every three months on the implementation of the provisions of the present resolution;
13. *Decides* to remain seized of the matter.

TÉRKÉPEK

Térkép 1: A Brit Mandátum

forrás: YESHA Council

Térkép 2: A Felosztási Terv (1947)

forrás: YESHA Council

Térkép 3: Izrael az 1949-es Fegyverszüneti Megállapodást követően

forrás: Jewish Virtual Library

Térkép 4: Izrael a Hatnapos háború után (1967. június 10.)

forrás: YESHA Council

Térkép 5: Izrael az Egyiptommal kötött békeszerződés után (1982)

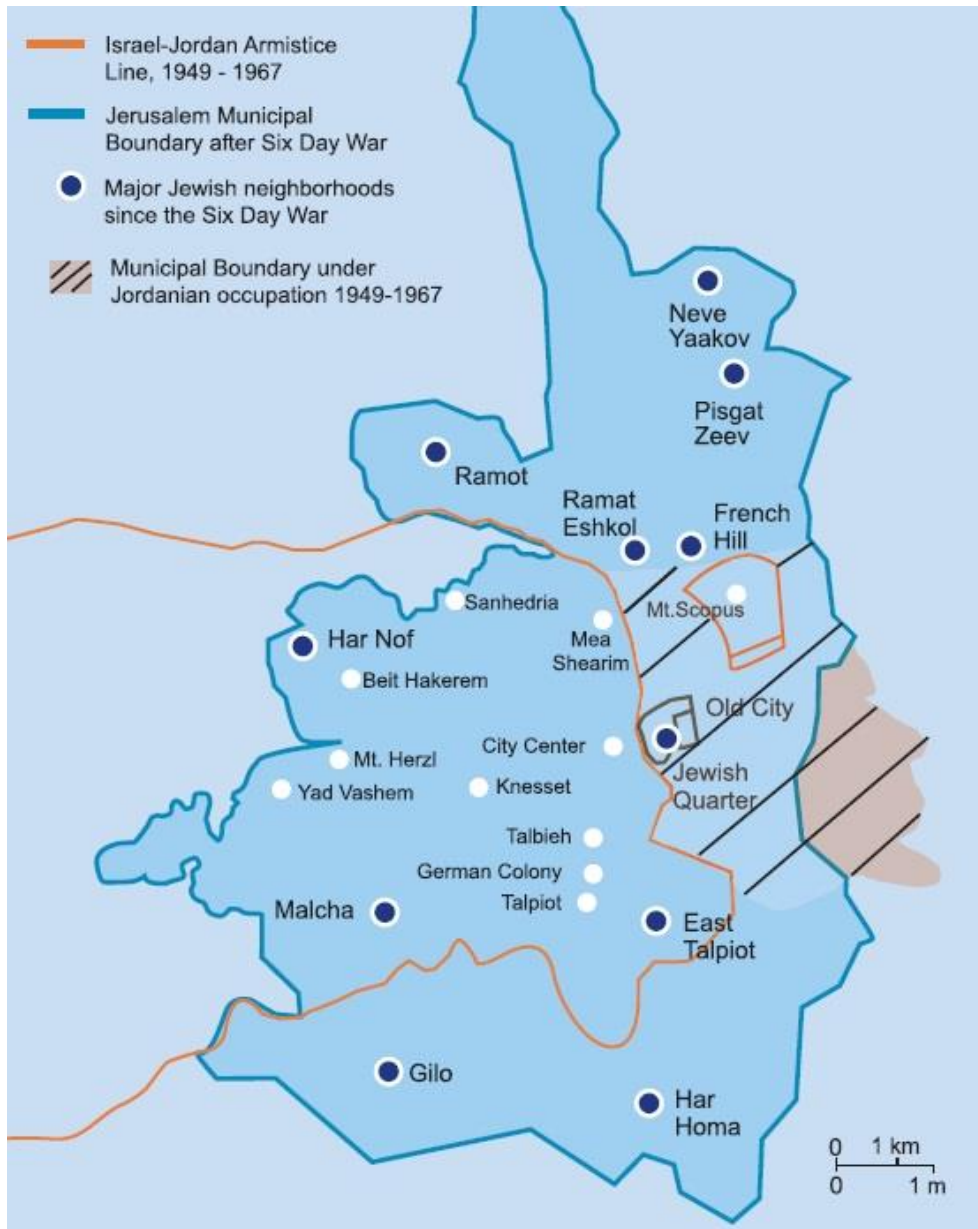
Térkép 6: Az Oslói Szerződés (1993)

forrás: YESHA Council

Térkép 7: Jeruzsálem közigazgatási határai (a Hatnapos háború után)

forrás: YESHA Council

JEGYZETEK

think.

THE HAGUE INITIATIVE
for INTERNATIONAL CO-OPERATION

An initiative to study the relationship between Israel and the nations, in order to promote international peace and security, friendly relations amongst nations, and peaceful resolution of disputes based on the principles of justice and international law.
